

HRVATSKA KOMORA ARHITEKATA

1130

Na temelju članka 12. stavka 1. podstavka 1. i članka 22. stavka 2. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju (»Narodne novine«, br. 78/15.), te članka 13. stavka 4. podstavka 3. Statuta Hrvatske komore arhitekata (»Narodne novine«, br. 140/15.), Skupština Hrvatske komore arhitekata na sjednici održanoj 15. travnja 2016. godine, donijela je

KODEKS

STRUKOVNE ETIKE ČLANOVA HRVATSKE KOMORE ARHITEKATA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Kodeksom strukovne etike (dalje u tekstu: Kodeks) utvrđuju se načela i pravila ponašanja kojih su se, radi očuvanja dostojanstva i ugleda, članovi Hrvatske komore arhitekata (dalje u tekstu: Komora) uvijek dužni pridržavati pri obavljanju svoje profesionalne djelatnosti.

(2) Pridržavanjem načela i pravila ponašanja utvrđenih Kodeksom članovi Komore iskazuju svoju odgovornost prema javnosti, okolišu, struci, naručiteljima i korisnicima, te međusobno i prema svojim zaposlenicima.

(3) Odredbe ovog Kodeksa obvezne su za sve članove Komore bez obzira na to u koji imenik su upisani (u daljnjem tekstu: članovi Komore).

Članak 2.

Članovi Komore dužni su obavljati profesionalnu djelatnost u skladu s ovlastima utvrđenim Zakonom o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju (u daljnjem tekstu: Zakon), Zakonom o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje, Statutom i drugim aktima Komore, te drugim zakonima i propisima donesenim na temelju zakona.

Članak 3.

Izrazi koji se u ovom Kodeksu rabe za osobe u muškom rodu su neutralni i odnose se na muške i ženske osobe.

II. TEMELJNA NAČELA

Članak 4.

Članovi Komore podupiru i unapređuju integritet, čast i ugled struke:

1. obvezivanjem na najviše standarde neovisnosti i nepristranosti, profesionalnu tajnost, integritet, stručnost i profesionalnost te na najvišu moguću kvalitetu svojih projekata, tehničkih rezultata i usluga u cilju stalnog podizanja kvalitete izgrađenog okoliša i kulture građenja;

2. pružanjem posebnih i jedinstvenih znanja, profesionalnih vještina i sposobnosti neophodnih za razvoj izgrađenog okoliša i za ona društva i kulture u kojima se taj razvoj odvija;

3. savjesnim i odgovornim obavljanjem poslova zadaća struke na stručan, zakonit i etičan način;
4. primjenom svoga znanja i stručnosti za očuvanje ljudske sigurnosti i zdravlja, zaštitu prirodne i kulturne baštine, zaštite krajobraza, unapređenje okoliša i blagostanja društva, povećanje kvalitete života i habitata na održivi način;
5. svojom čašću i profesionalnim odnosom prema društvu, struci, poslodavcu i naručitelju;
6. povećanjem nadležnosti i digniteta struke, promicanjem kulture prostora i građenja te promicanjem arhitektonskih politika;
7. pružanjem podrške strukovnim i tehničkim udrugama u svom djelokrugu rada.

III. TEMELJNA PRAVILA

Članak 5.

- (1) Zaštita okoliša i javnog interesa kao i zaštita trećih osoba prilikom obavljanja zadaća struke najvažnije je pravilo kojim se rukovode članovi Komore u svom djelovanju.
- (2) Članovi Komore dužni su u svom radu uzeti u obzir životne potrebe građana i društva.
- (3) U obavljanju poziva kao i u privatnom životu članovi Komore dužni su postupati jednako prema svima, bez diskriminacije ili pogodovanja po bilo kojoj osnovi, poštujući pri tome temeljna ljudska prava i slobode te dostojanstvo osoba.
- (4) Svaki član Komore ravnopravno predstavlja i snosi odgovornost za ugled Komore pred naručiteljima, tijelima vlasti, drugim institucijama, kao i pred javnosti i građanima. Ugled i dostojanstvo struke član Komore dužan je čuvati kako pri obavljanju poslova tako i ponašanjem u privatnom životu.
- (5) Članovi Komore dužni su strukovnu djelatnost obavljati savjesno, u skladu s pravilima struke, dostignućima znanosti i tehnike, razvitkom prostornog uređenja, arhitekture i umjetnosti, te s odredbama ovog Kodeksa.
- (6) Članovi Komore ne smiju obavljati djelatnosti koje su nespojive sa strukom i ugledom člana Komore.
- (7) Članovi Komore dužni su poštivati autorska prava.
- (8) Članovi Komore ne smiju pružati stručne usluge iz zadaća struke za koje nisu ovlašteni.
- (9) Članovi Komore smiju javno objavljivati samo objektivne i istinite podatke i izjave koje se odnose na struku, izbjegavajući širenje netočnih, preuveličanih ili subjektivnih izjava, a u slučaju dvojbi dužni su zatražiti tumačenje Komore.
- (10) Članovi Komore dužni su u obavljanju poslova djelovati kao pouzdani zastupnici ili povjerenici svojih poslodavaca ili naručitelja i izbjegavati sukob interesa.
- (11) Članovi Komore dužni su profesionalni ugled graditi na kvaliteti svojih usluga i ne smiju nečasno konkurirati jedni drugima.
- (12) Članovi Komore osobno su odgovorni za svoj rad.
- (13) Članovi Komore u obavljanju poslova dužni su se pridržavati načela zaštite okoliša na način da:
 - svojim tehničkim rješenjima pridonose zdravom i ugodnom okruženju za sve ljude, u otvorenim i zatvorenim prostorima;
 - nastoje ostvariti ciljeve uz najmanju moguću potrošnju sirovina, energije i zaštitu voda, te svedu na minimum stvaranje otpada i bilo kakvog onečišćenja;

- kod svakog prijedloga i djelovanja razmotre posljedice, izravne, neizravne, trenutačne i dugoročne, na zdravlje ljudi, socijalnu pravednost i mjesni sustav vrijednosti, vrijednosti prirodne i kulturne baštine kao i krajobrazne vrijednosti;
- temeljito prouče okoliš na koji utječu obavljanjem poslova i procijene učinke na stanje, dinamiku i estetske vrijednosti ekosustava, urbaniziranih ili prirodnih, kao i na pripadajuće socioekonomske sustave, te primjene rješenja za ekološki ispravan i održiv razvoj;
- promiču akcije za smanjenje oštećivanja okoliša, i gdje god je moguće, odrede saniranje već učinjenih šteta;
- odbiju svaki angažman koji bi mogao prouzročiti štetne utjecaje na higijenu i zdravlje ljudi, te stabilnost, zaštitu i održivost okoliša. Dužni su izbjeći oštećenje okoliša građenjem, a u svom djelovanju moraju zastupati načelo da su vrijednosti prirodne i kulturne baštine dobra s ograničenim mogućnostima obnavljanja;
- u svim prilikama zastupaju i brane načela međuovisnosti i ravnoteže ekosustava, održanja raznolikosti i ponovnog korištenja resursa kao temelja opstanka, čiji se prag izdržljivosti ne smije prijeći.

IV. PONAŠANJE U JAVNOSTI I ODNOSI U POSLU

Članak 6.

- (1) Ponašanje članova Komore u javnosti mora odgovarati ugledu i povjerenju koje ima ovaj poziv i struka.
- (2) Članovi Komore ne smiju komunicirati, promovirati ili predstavljati sebe ili svoje profesionalne usluge na lažan ili obmanjujući način. Također to ne smiju dozvoliti niti drugim osobama bez obzira na to postupaju li u njihovo ime ili ne.

Članak 7.

- (1) Članovi Komore moraju biti savjesni i poštteni u svemu što kažu ili čine, a svoje zadatke obavljati na profesionalan način, pouzdano, neovisno, nepristrano, s punom pažnjom, znanjem i iskustvom.
- (2) Članovi Komore u obavljanju poslova dužni su poštivati i propisno primjenjivati sve zakone, propise, tehnička pravila, prihvaćene standarde, norme i kodekse koji reguliraju njihovu profesionalnu djelatnost, kao i dostignuća znanosti, pravila struke, prostornog uređenja i arhitekture i umjetnosti.

Članak 8.

- (1) Članovi Komore trebaju neprestano pratiti razvoj struke i stalno stručno usavršavati svoje profesionalno znanje i vještine na svim područjima važnim za njihovu djelatnost.
- (2) Članovi Komore trebaju primjenjivati i nastojati podizati standarde izvrsnosti na svim relevantnim područjima u svim strukovnim smjerovima.

Članak 9.

- (1) Članovi Komore mogu pružati samo one usluge koje su unutar zadaća struke.
- (2) Kada poslovna i strukovna problematika prelazi područje zadaća struke, član Komore o tome mora obavijestiti naručitelja i ne smije obavljati one vrste poslova koji su izvan zadaća struke koje je ovlašten obavljati.
- (3) Članovi Komore se moraju pobrinuti za odgovarajuću organizaciju svojih poslova, stručnost djelatnika ili tvrtki koji sudjeluju u izvršenju zadataka, uz izravno praćenje i stalni nadzor, u svrhu da svoje obveze ispunjavaju u potpunosti, učinkovito i na vrijeme.

Članak 10.

Članovi Komore dužni su odbiti posao ukoliko su uvjeti takvi da se ne mogu ispuniti ili ako ne postoje pretpostavke za njegovo izvršenje.

Članak 11.

(1) Članovi Komore su neovisni savjetnici i povjerljivi zastupnici naručitelja. Oni objektivno, u skladu s pravnim propisima te prema načelima vjernosti i povjerenja, zastupaju prava naručitelja u odnosu na druge sudionike u gradnji, u okviru svojih zadaća struke.

(2) Članovi Komore prilikom preuzimanja svakog posla moraju zaključiti (sklopiti) što jasniji i detaljniji pisani ugovor s naručiteljem. Takav ugovor prije svega mora obuhvatiti sljedeće:

- opseg posla ili usluga
- raspodjelu i ograničenja dužnosti
- proračunski trošak gradnje ili neko drugo ograničenje
- naknadu za posao ili usluge, metodu izračuna te naknade (ako je potrebno) i faze naplate
- okolnosti koje mogu opravdati raskid.

(3) U slučaju da opseg ugovora prelazi nadležnost članova Komore, u ugovoru je potrebno raščlaniti i odvojeno prikazati dijelove zadatka drugih struka. Nositelj ugovora dužan je koordinirati međusobnu aktivnost.

(4) Članovi Komore, kao i svi djelatnici ili tvrtke koji pod nadzorom člana Komore sudjeluju na izvršenju posla, dužni su čuvati profesionalnu tajnu naručitelja, te ju ne smiju prenositi ili zloupotrijebiti.

Članak 12.

(1) Članovi Komore dužni su obavljati svoje profesionalne zadatke bez utjecaja na druge poslovne interese i moraju izbjeći poslove koji bi mogli utjecati na njihovo nepristrano djelovanje u struci.

(2) Članovi Komore smiju obavljati poslove izvođenja građevinskih ili drugih radova.

(3) Članovi Komore ne smiju povrijediti odredbe stavka 1. ovoga članka neposredno ni posredno, putem drugih osoba, članova obitelji i slično.

(4) Članovi Komore ne smiju uvjetovati dobivanje posla prodajom nekretnina, dobivanjem zajma, suglasnosti ili administrativnih akata, poslovnim aranžmanima ili drugim pogodnostima.

(5) Članovi Komore ne smiju tražiti niti uzimati provizije.

Članak 13.

(1) Članovi Komore imenovani na kakvu javnu dužnost ili zaposleni u tijelima državne, područne (regionalne) uprave i lokalne samouprave, čije je članstvo u mirovanju, ne smiju koristiti svoj položaj za dobivanje posla za sebe ili drugog člana Komore ili ovlaštenog inženjera.

(2) Članovi Komore ne smiju za dobivanje poslova zloupotrijebiti veze sa službenicima i namještenicima u tijelima vlasti koja izdaju akte potrebne za građenje.

Članak 14.

(1) Član Komore ne smije prodavati ranije izrađene projekte, kao ni gotove projekte iz kataloga te na njih stavljati svoj potpis i pečat, ukoliko ih nije on sam izradio.

(2) Član Komore ne smije potpisati projekt, stručno mišljenje ili bilo koji drugi zakonom predviđeni dokument, ukoliko isti nije izrađen od strane potpisnika ili pod izravnim nadzorom, upravljanjem i nadležnošću potpisnika.

V. MEĐUSOBNI ODNOSI

Članak 15.

(1) Članovi Komore dužni su poštivati autorska prava.

(2) Član Komore ne smije otuđiti ili povrijediti intelektualno vlasništvo ili nepropisno iskoristiti ideje drugog autora bez izričite ovlasti onog autora koji na to vlasništvo ili ideju ima pravo.

(3) Članovi Komore mogu imati autorstvo ili djelomično autorstvo samo na djelima koja su sami izradili ili koja su nastala pod njihovim vodstvom ili osobnim sudjelovanjem.

(4) Član Komore ne smije drugom članu Komore ili projektantu propisati način ili uvjete oblikovanja, upotrebu materijala i stilska obilježja ili sudjelovati u ograničavanju stvaralačke slobode.

Članak 16.

(1) Članovi Komore moraju se prema drugim članovima Komore i inženjerima ponašati kolegijalno i lojalno. Dužni su se međusobno pomagati i savjetovati.

(2) Članovi Komore mogu međusobno konkurirati samo stručnošću i kvalitetom svojih usluga.

(3) Član Komore ne smije izravno i neizravno činiti štetu kolegama i treba se truditi da bude objektivan pri ocjenjivanju njihovog rada i drugih postignuća. Na isti način mora primiti stručne kritike vlastitog rada.

(4) Član Komore može slobodno izraziti kritiku urbanističkih i arhitektonskih projekata i ostvarenja. Kritika mora biti obrazložena i teoretski utemeljena.

(5) Član Komore ne smije zlonamjerno ili neopravdano kritizirati ili pokušati diskreditirati drugog člana Komore.

Članak 17.

Članovi Komore ne smije pred investitorom radi preuzimanja posla iznositi negativne kritike rada drugih članova Komore. Ukoliko član Komore primijeti ili sazna za pogrešku ili propust ili ako ima primjedbe na rad kolege dužan je odmah o tome obavijestiti kolegu.

Članak 18.

(1) Član Komore ne smije utjecati na neki započeti ili postojeći poslovni odnos između drugih članova Komore i njegovih naručitelja, na način da djeluju za svoj interes.

(2) Ukoliko naručitelj traži preuzimanje posla ili dijela posla koji već radi drugi član Komore, preuzimatelj posla dužan je o tome prije preuzimanja obavijestiti kolege koji su već u poslu. Preuzimatelj smije preuzeti posao ukoliko ne djeluje suprotno kolegijalnim pravilima i nakon što je utvrdio da su s prethodnikom ispunjene obveze iz ugovora.

(3) Ukoliko preuzimatelj dijela projektiranja, nadzora ili drugog posla nastavlja rad na projektu kojega nije autor, dužan je poštivati upute autora i autorska prava, tražiti suglasnost za svaku promjenu u projektu i autora obavijestiti o svakoj promjeni u izvođenju gradnje, ako je to u skladu sa zakonom.

Članak 19.

Članovi Komore dužni su prema suradnicima ispuniti svoje obveze, omogućiti im da pokažu sposobnosti i iskustvo u radu.

VI. MATERIJALNE OSNOVE OBAVLJANJA PROFESIJE

Članak 20.

(1) Članovi Komore imaju pravo na primjerenu i propisanu naknadu za rezultate svog rada i troškove, koje ostvaruju izvršavajući svoje strukovne zadatke prema Pravilniku o standardu usluga arhitekata.

(2) Članovi Komore dužni su kod određivanja cijena, kako za usluge u okviru svojih strukovnih zadataka tako i za usluge ostalih ovlaštenih inženjera, poštivati Pravilnik o standardu usluga odgovarajuće komore.

(3) Članovi Komore ne smiju međusobno konkurirati cijenama, suprotno odredbama Pravilnika o standardu usluga arhitekata.